

„Портрет на умиращ титан“. Юлиан Табаков за покушенията, които нанасяме на природата

13.03.2021 / Еми Барух

Кои са въпросите, които обикновено отлагаме, понеже бързаме ден след ден към собствения си последен ден? Арт инсталацията „Портрет на умиращ титан“ на Юлиан Табаков задава част от тях – малка част, но достатъчна, ако се сетим за пророкувания от Франсис Фукуяма и неслучил се край на историята.

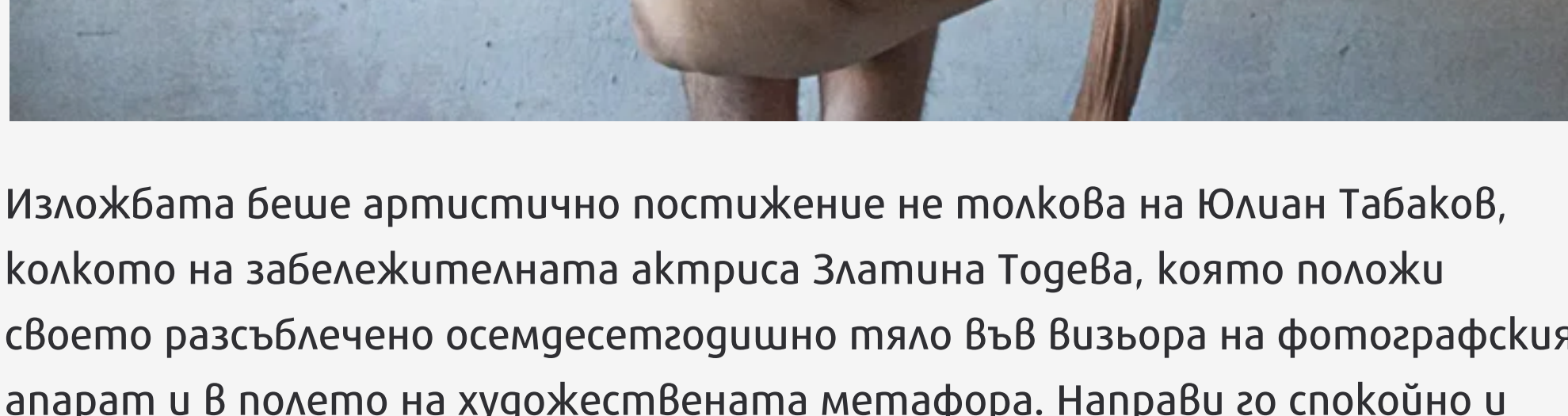
Началото на авторовата история е едно пожарище – концентрат на човешкото позорище. А краят е оставен за нас...

Кои сме ние? Случайна комбинация от хромозоми, явила се случайно по волята на други двама случайни нейни носители? Божи създания, еволюирали с разум и говор, на които им се е паднала тази синя планета? Кога употребяваме своя разсъдък? Как се отнасяме с подарения ни земен дом? Дали адаптивно паразитираме върху йерархия от мрежи, създадени от тези преди нас? Или примирено се носим в инерцията на едно всъщност лишено от надежда пътуване?

Темите за началото и края са вечните теми на изкуството. Онези, за които не остава време в рутинната въртележка на всекидневното. Те могат да бъдат затворени между четирите стени на един домашен ад (по Едуард Олби), могат да отмерват времето с неравноделни тактове в тялото на всеки от нас, могат да поглъщат необятността на въображаемия вселенски балон – божията шаптра, която населяваме.

Юлиан Табаков затваря тези теми в пространството на софийската галерия „Райко Алексиев“.

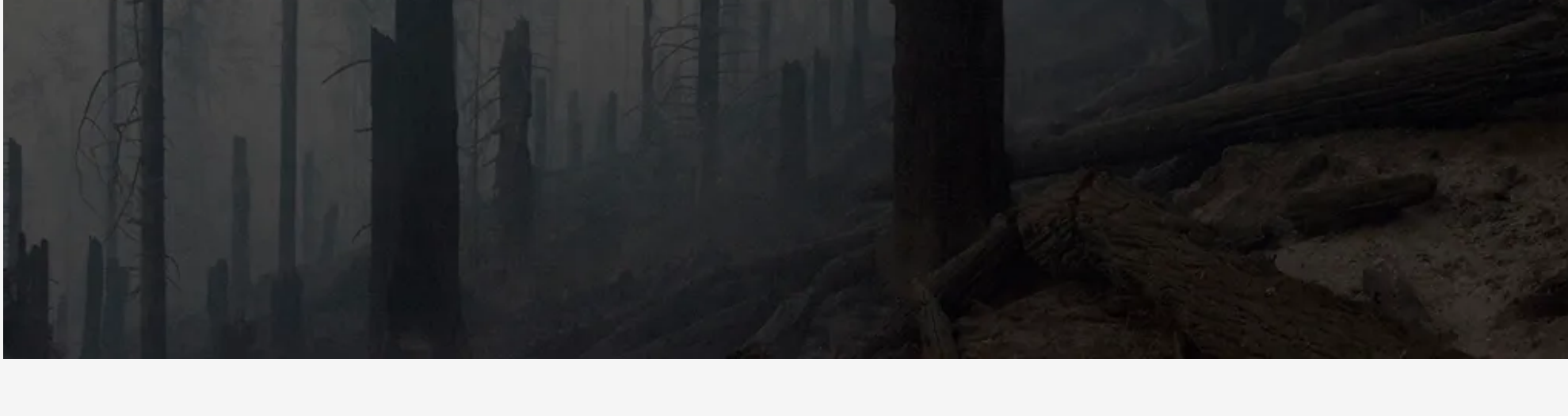
Първия път го направи преди 6 години. Фотосесията „Мигновения“ беше мощно предизвикателство пред притворната стеснителност: широкомащабни фотографии ни подканиха да застанем лице в лице с крехкостта на тялото, с бързите, които времето оставя върху една човешка кожа, преживяла осемдесет земни зими.

Изложбата беше артистично постижение не толкова на Юлиан Табаков, колкото на забележителната актриса Златина Тодева, която положи своето разсъблечено осемдесетгодишно тяло във визъора на фотографския апарат и в полето на художествената метафора. Направи го спокойно и гръзко, всеотдайно и мъдро. От висотата на човек, вече прекрачил материалните граници на тукашното битие.

Дали това беше спор с консервативното усещане за изкуството като територия на елита, или присмех към масовите стереотипи за красотата? Няма значение. Посетителят беше поканен да се смири, преработвайки видяното през защитните човешки сензори за преходност.

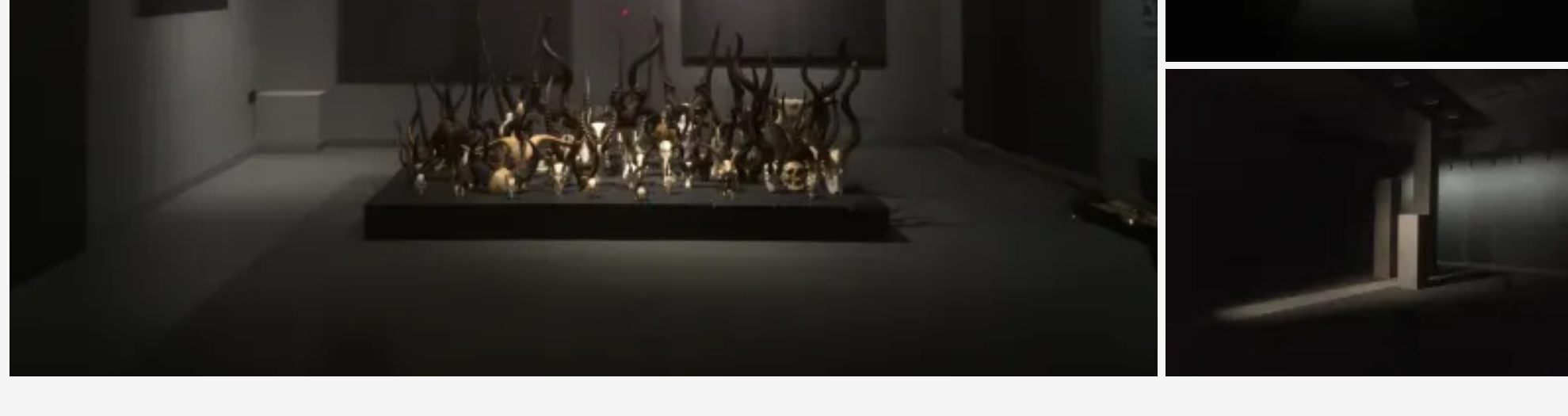
Днес, отново в галерия „Райко Алексиев“, посетителят е поканен да се разбунтува. Юлиан Табаков ни въвежда в едно от фантомните места на покушенията, които ние – хората, нанасяме на нея – природата. Мястото е районът на Бистришкото бранище: широкомащабният скенер на пораженията след пожара на Витоша през 2012 г. стъписва със своята зробова конкретност. Но мястото май няма значение...

„Кой е титанът?“, питам автора.

Всички ние. Като част от цялото, не като отделни индивиди. Това, което правим, няма да остане безнаказано. Макар че се самоизлъгваме, затваряме си очите за онова, което не искаме да виждаме... Не искаме да виждаме края. Не искаме да си признаем, че сме малки, че сме зависими, че сме само част от нещо голямо – много по-несъществена част, отколкото би ни се искало, и същевременно много по-съществена, отколкото осъзнаваме. Изложбата показва мястото, където ще стигнем. Ако откъсваме да го разберем, значи отричаме своето бъдеще. Как искаме да живеем след 20 години? Как ще живеят децата ни, а техните деца? Идва ли ни в главата мисълта, че някой ще дойде след нас, след тях...

Пустош. Сиво върху черно. Мемориал на парче унищожена природа. Някогашни горди стволоче, в чиято сърцевина бледнеят годинните пръстени на предишен живот. Това виждаме в изложбеното пространство. Дали в тази пустош се раждат „чудовищата на екзистенциалната самота“ (по Ренцо Пиано)? Всъщност те се раждат и в зрада – мястото, откъдето тръгват орди модерни хора, които са повярвали, че са си присвоили и горите, и реките, и живота на животните.

В предверието на изложбеното пространство са погрезени десетки черепи, от които стърчат десетки розове на десетки убити животни. Това не са знаци на човешки покушения, а обобщен образ на ловеца като буталфория на мислещия индивид.

Тези животинки са беззащитна армия, която може да се защитава само с рогата си и на която ние отнемем оръжието. Това е Всичко, което имат. А колекционерите режат главите им, мумифицират ги, организират изложения на трофеи и ги закачат по стените на банкетни зали, салони, антикварни магазини...

Мълчание...

Преди време присъствах на коридора. Бях настанена в ложата на VIP гостите. Един от биковете, след като го изведоха на арената, вдигна глава и сякаш се заслуша в кръвясалите кръсци на публиката, после ни огледа, пристъпи няколко крачка към подскаржачия пред него солист, поклати замислено рогата си и отказа да се бие. Тълната ревеше. Искаше отрязани опашки, уши, кръв – всичко онова, за което беше платила. Започнаха да излизат персонажи от кордебалета – матадори, пикадори, тореадори.

Затанцуваха в нозете на животното, за да го раздразнят. Те – по животни от него. Той – по човек от тях...

Ние, хората, сме агресивен вид. Имаме интелект, който ни позволява да съобразяваме ред неща. Когато го правим само за лична изгода обаче, това може да оцети всичко наоколо. София е паразитна илюстрация на това твърдение. Мърляво, кално... хаос! Когато слизаш от планината, ти не виждаш града. Картината долу е като манипулирана с Photoshop. Под добре очертаната сива линия на тежкия смог всичко надолу потъва в боза от изпарения и газове. И това го дишаме.

В своето есе „Човекът на ръба на света“ Олга Токарчук пише: „Може би човекът като вид е бил заслепен от могъществото, което е притежавал благодарение на своя разум, на своята креативност, и това го е навело на мисълта, че е най-важният – самият той със своите потребности.“

В изложбеното пространство звучи музиката на Хенри Пърсел – „Дигона и Еней“. Юлиан Табаков е избрал точна игра на мащабите. Посетителят, който е потенциален експонат в колекцията на автора, стои пред нещо като холограма на Бистришкото бранище и е малък, и е незначителен, и е затиснат от мъртвата дървесна колонада. Възниква въпросът: това ли е моят дом? Как дефинираме себе си? С клишетата, че човек е това, което обича; човек е това, в което вярва; човек е това, в което сам се превръща....

В една на крътиките, последвали изложбата „Мигновения“, авторката беше видяла във фотосесията със Златина Тодева не просто контрапункта „старост–младост“, още по-малко темите за началото и края, които съпътстват цялата история на постренсансовото изкуство, а раззрома на женското тяло, показан от автора. Струва ми се, че онзи акт беше белязан от победа на духа. Сегашният – от неговото падение.

„Пожарището е място на паметта. Между живото и мъртвото. Между миналото и сегашното. Символ на следите, които оставяме“, е написала Мария Василева в галерия „Райко Алексиев“. И по-нататък:

Тлеещото огнище е портрет на самите нас в опита да оцелеем сред руините, останали от собствените ни действия. [...] Колекционираме предмети, събираме ги в музеи, поставяме ги във витрини. Градим представата за себе си за бъдещите поколения. Но огледалният музей е именно това пожарище. Това, което виждаме в него, са само скелети на онова, което е било, на онова, което е. Дали и на онова, което идва?

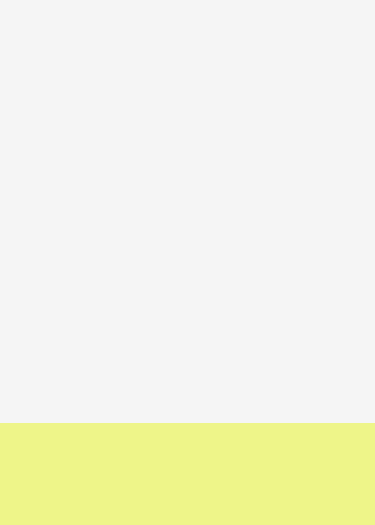
Мълчание... От онези, с които си тръгваш след последната завеса, след поредната загуба, след предизвестеното отстъпление на разума. „Никога не можем да заслужим тишината, която оставяме след себе си“, казва Юлиан Табаков. В един свят, в който трябва да се примирим с краткостта на съществуването си, би било жалко това да е единственото човешко наследство.

Професионалният път на **Юлиан Табаков** започва от Националната художествена академия, специалност „Сценография“, минава през Висшето национално училище за изящно изкуство в Париж, колежа „Сентрал Сейнт Мартинс“ в Лондон и продължава да се развива с всеки следващ реализиран проект. А те са много. Юлиан работи активно в Швеция, Германия, Русия, Швейцария, Африка и разбира се, в България. **Изложбата „Портрет на умиращ титан“** може да бъде посетена до 18 март 2021 г. в галерия „Райко Алексиев“ в София, ул. „Шипка“ 6.

Снимки: © Юлиан Табаков

Култура, Общество / Визуални изкуства, изложби, интервю, фото

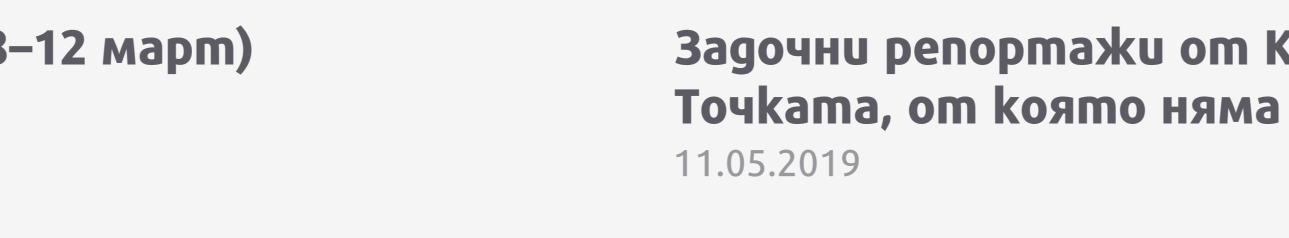

Еми Барух

Журналистка, авторка на документални филми („Стената“) и публичистични книги („Евреите по българските земи. Рогова памет и историческа съдба“). Ръководи международния фестивал ФотоФабрика. Превежда от френски и испански (Сенел Пас, Педро Хуан Гутierrez, Исабел Алиенде и др.). Вярва в смисъла да търсиш смисъл.

„Тоест“ се издържа изцяло от читателски дарения. Вярваме, че разпределената тежест на малки суми от много хора дава най-голяма независимост на медиите.

Погрение

Съботен бюлетин

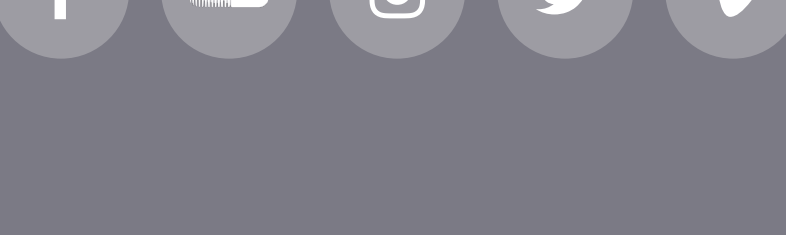
Абонирайте се и няма да пропуснете нито един материал на „Тоест“:

Вашият имейл

☐ Съласен съм с Общите условия

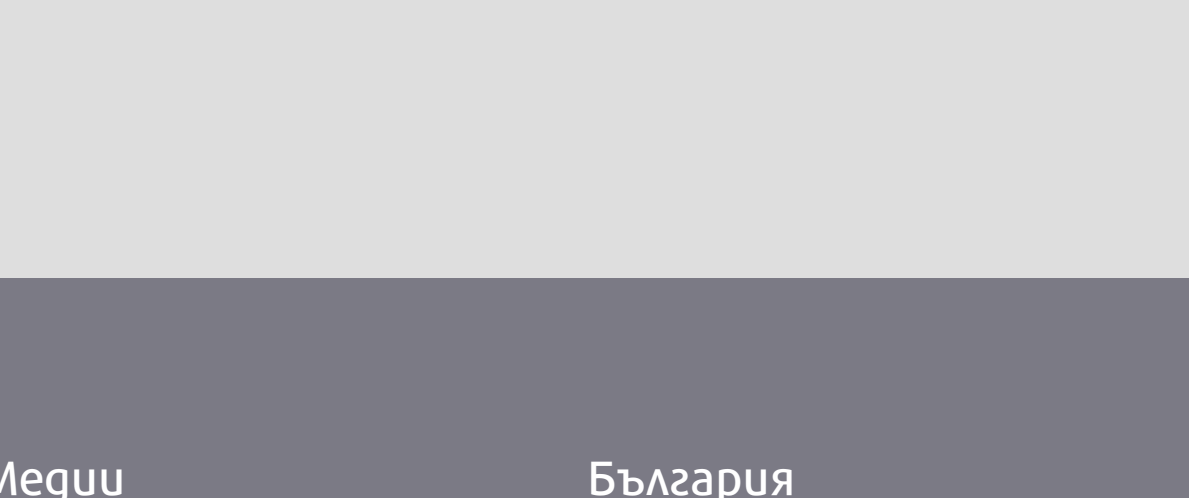
Абониране

„Тоест“ е интернет медия, финансирана и зависима единствено от Вас – нашата критична и лобознателна публика. Бавна, честна и изцяло авторска журналистика. Без реклами и платени репортажи. Без подвеждащи заглавия и сензации. [Погрение](#)!

Медии
Граждански права
Сикуриност
Законодателство
Градоустройство
Технологии
Образование
Здраве
Пътешествия

България
Балкани
Европа
Русия
Близък изток
САЩ
English

Зачовни репортажи от Каракас, част втора: Точката, от която няма връщане назад

11.05.2019